

Forfatter: Flemming Lundgreen-Nielsen

Titel: Udrag fra N. F. S. Grundtvig

Citation: Flemming Lundgreen-Nielsen: "N. F. S. Grundtvig", i Flemming Lundgreen-Nielsen: *N. F. S. Grundtvig*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-grundtvig-p-shoot-idm139787859556608.pdf>
(tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvig

Men Grundtvigs romantik er dybest nede kristen. Det fremgår af en dagbogsovervejelse fra 17.7.1806 angående Schillers historiske tragedie *Die Braut von Messina* fra 1801. Schiller påstod i sin foretale, at den højeste kunstnydelse opstår i og gennem sindets frihed under alle kræfternes levende spil - en æstetik, der bl.a. forfægtes af Immanuel Kant i *Kritik der Urteilskraft*, 1790, som det uinteresserede behag ("das Wohlgefallen (...) ohne alles Interesse", 1. Teil, § 59). Over for denne teori sætter Grundtvig, med eksempler i Schiller-figurene Don Carlos, Karl Mor (dvs. Moor) (fra *Die Räuber*) og pigen fra Orleans (Jeanne d'Arc) og frem for alt Shakespeares Hamlet en modsat tese: alene dem, der kæmper med den usle eksistens, kan moderne læsere engagere sig i, slutte sig inderligt til, sammensmeltes med. Hvis de mangler den antikke ro, der er et resultat af de gamles tro på skæbnen, er det just denne disharmoni og mangel på fuldendelse, vi moderne tiltrækkes af, fordi mangelen på den højeste kunst mere end opvejes af en fylde af poesi, altså deres anelse om og længsel efter det evige. Ikke når indtrykkene på alle vort væsens dele er lige stærke, men når vi tager del i noget med vort hele væsen, som helt, har vi den højeste nydelse, hedder det frontalt imod Schiller. Selv om evigheden kun kan anes i korte glimt og ikke fastholdes, er det dog en forsmag på, hvad der venter efter døden, og virkningen er meget stærk; vor hele sanselige natur er da opløst i en tårestrøm, men anelsen af det evige omgiver den med sin strålemur, så intet af det endelige og usle kan røre den, og mennesket lever da ikke i en forædlet jordisk tilværelse (som Goethe og Schiller foregøglede sig), men i en overjordisk sfære. Og i dagbogen belægger Grundtvig dette med Paulus' erklæring om al skabningens længsel efter Guds børns herlige frihed (Romerbrevet 8.19-23). Da overvejelserne over Schillers antikiserende tragedie trykkes i 1807 i tidsskriftet *Ny Minerva* under titlen "Om Schiller og Bruden fra Messina", udelades dette bibelcitater til fordel for en blødere formulering om tro på liv efter døden. Denne engagementets poetik med udgangspunkt i skabelsen og udblik til evigheden er Grundtvigs nye kristelige kunsthæder.